

Protokoll Kirkerådet (KR)

11.-12.06.2015
Kirkens hus

Til stede:

May Lisbeth Hovlid Aurdal
Kjartan Bergslid
Erling Birkedal
Ivar Braut
Helga Haugland Byfuglien
Dag Jostein Fjærvoll
Agnes Sofie Gjaset

Roald Braathen
Sølvi Lewin
Svein Arne Lindø
Egil Morland
Jan Olav Olsen
Kristin Gunleiksrud Raaum
Sigurd Skollevoll
Lene Beate Østerås 11.06.2015

Til stede: **fra MKR**

Erling Pettersen (leder)

fra SKR

Anne Dalheim (leder)

Forfall: Ingrun Jule,
                 Runar Godø 11.06.2015.

Fravær under enkelte saker, ved behandling og/eller da vedtak ble fattet:

Til stede fra sekretariatet:

Berit Hagen Agøy
Kristine Aksøy
Ole Inge Bekkelund
Ragnar Bredoch
Ingeborg Dybvad
Anders B G Eide
Jan Rune Fagermoen

Tore Johnsen
Svein M. Køhn
Gerd Karin Røsæg
Synnøve Hinnaland Stendal
Tone Helene Welden
Paul Erik Wirgenes
Gunnar Westermoen
Andreas H Aarflot

Konstituering

Møtet ble ledet av Svein Arne Lindø, og som vanlig fulgte ordningen med en saksordfører for hver sak. Det var ingen merknader til innkallingen.

Godkjenning av sakliste:

Sak KR 19.4/15 Kvalitet på dåpsregistrering i medlemsregisteret ble flyttet fra orienteringssaker og gitt eget saksnummer, KR 29/15 (Opprinnelig sak 29/15 var av administrasjonen trukket fra saklisten).

Dag Jostein Fjærvoll gir en muntlig orientering om prosessen med nominasjon av bispekandidater i Sør-Hålogaland under KR 19/15

Anke på vedtak i sak 29/15 fra Valgrådet for Borg bispedømme, navn på valgliste.
Brev mottatt 10/06.2015.

Kristin Gunleiksrud Raaum fremmet forslag om at anken ikke føres opp på inneværende sakliste.

Gunleiksrud Raaums forslag ble vedtatt med 5 stemmer, jfr. regler for Kirkerådets virksomhet § 6.1 siste punktum: Det kan også treffes vedtak i saker som ikke er oppført på saklisten hvis ikke møteleder eller 1/3 av de fremmøtte medlemmene motsetter seg dette.

- Vedtak 1: Anken behandles ikke i Kirkerådets møte 11.-12.juni
Vedtak 2: 1. Anken sendes Valgrådet i Borg for uttalelse.
2. KR-AU gis fullmakt til å behandle anken når denne kommer tilbake fra Valgrådet i Borg.

Vedtatt sakliste:

Saksnr. Sakstittel

KR 19/15 Orienteringssaker
KR 19.1/15 Muntlig orientering fra KR, MKR, SKR og BM
KR 19.2/15 Galt veivalg, brev av 25.03.2015
KR 19.3/15 Kirkepartner IKT A/S (muntlig orientering)
KR 19.4/15 Kvalitet på dåpsregistrering i medlemsregisteret – flyttet til KR 29/15
KR 19.5/15 Klimapilgrim
KR 19.6/15 Høring - forslag til endringer i forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning – brev av 06.05.2015.
KR 19.7/15 Høring - endringer i alkoholloven – brev av 27.04.2015
KR 19.8/15 Høring – presteboliger med kulturhistorisk verdi – brev av 13.5.15

KR 19.9/15 Evaluering av Kirkemøtet – brev fra Hamar BDR 13.5.15
KR 19.10/15 Oppheving av prestenes boplikt og ny tjenesteboligordning for rekruttering – høringsvar av 12.05.2015
KR 19.11/15 Notat til Kirkerådet om forståelsen av orienteringssaker og rollen som saksordfører.
KR 19.12/15 Foreløpig protokoll ekstraordinært SKR møte 2. juni 2015
KR 19.13/15 Muntlig orientering ved Dag Jostein Fjærvoll om prosessen med nominasjon av bispekandidater i Sør-Hålogaland

KR 20/15 Referatsaker

KR 20.1/15 Protokoll fra møte NFG 25.03.2015

KR 20.2/15 Referat fra SMM møte 25.03.2105

KR 20.3/15 Foreløpig protokoll fra ekstraordinært SKR-møte 2.juni 2015

KR 21/15 Strategiplan for likestilling mellom kjønn i Den norske kirke 2015-2023

KR 22/15 Forslag om endringer i helligdagsloven for å tillate søndagsåpne butikker - høring.

KR 23/15 Organisering av praktisk teologisk utdanning – høring

KR 24/15 Finansiering av Kirkelig ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep – Tilskudd fra OVF i fremtiden

KR 25/15 Kateketens og diakonens gudstjenestelige funksjoner

KR 26/15 Endringer i regler for valg av Kirkeråd og tilhørende endringer i Kirkemøtets forretningsorden

KR 27/15 Etableringen av et nytt kontrollorgan for Kirkemøtet - høring

KR 28/15 Retningslinjer for prostiråd og prostimøter

KR 29/15 Kvalitet på dåpsregistrering i medlemsregisteret

KR 30/15 Rapport for bruk av midler fra OVF 2014

KR 19/15 Orienteringssaker

KR 19.1/15 Muntlig orientering fra KR, MKR, SKR og BM

Kirkerådet ved fungerende direktør:

- Kirkevalg og valgkort, ønske om differensiering mellom bispedømmene
- Nominasjon av biskop i Sør-Hålogaland
- Vollebækutvalgets rapport *Assimilering og motstand* overlevert kommunalminister Tore Sanner i Universitetets Aula
- Nasjonal pilegrimskonferanse på Selje, start på Klimapilegrim
- Høringssvar – Veivalgsaken

Mellomkirkelig råd ved leder:

- Den politiske situasjonen i Egypt. Opprettelse av et senter mot ekstremisme i Kairo.
- God dialog med Islamsk Råd
- Opprettet samtalegruppe med Pinsevennene
- 11.-14.mai Europeisk kirkelederkonferanse i Trondheim i regi av LVF
- Kirkens Nødhjelp har avholdt representantskapsmøte i Bodø med besøk fra den ortodokse kirken i Syria

Samisk kirkeråd ved leder:

- SKR har avholdt telefonmøte for bl.a. å drøfte høringen vedrørende fremtidig organisering av KUN.
- Samiske kirkedager i 2017 er under planlegging.
- Årets kirkelivskonferanse er avviklet med deltagelse av bl.a. Torill Edøy
- Moder jords siste olje – film og panelsamtale ved Verdensteateret – Tromsø 13.juni. Panelsamtale ledet av gen.sekr Tore Johnsen. Francois Paulette, urfolksleder i Canada var en av paneldeltagerne.

Bispemøtet ved preses

- Bispemøte avholdt i Molde i mai med behandling av bl.a. Veivalgsdokumentet og drøfting av «privat prestetjeneste».
- Hilsen ved preses under overleveringen av Vollebækutvalgets utredning *Assimilering og motstand*
- Preses og gen.sekr MKR var tilstede under markeringen av folkemordet i Armenia
- Veien til prestetjeneste avvikles nå i 3 tre regioner, også oppstart av innføringskurs for nye prester.
- Møte med statsministeren om troverdighetsvurdering av troskonvertitter, dette følges opp med et møte med justisministeren
- Bispemøtets AU har hatt et møte med UDI

KR 19.3/15 Kirkepartner IKT A/S – muntlig orientering v/Jan Rune Fagermoen

KR 19.2/15 Galt veivalg, brev av 25.03.2015
KR 19.4/15 Kvalitet på dåpsregistrering i medlemsregisteret
KR 19.5/15 Klimapilgrim
KR 19.6/15 Høring - forslag til endringer i forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning – brev av 06.05.2015.
KR 19.7/15 Høring - endringer i alkoholloven – brev av 27.04.2015
KR 19.8/15 Høring – presteboliger med kulturhistorisk verdi – brev av 13.5.15
KR 19.9/15 Evaluering av Kirkemøtet – brev fra Hamar BDR 13.5.15
KR 19.10/15 Oppheving av prestenes boplikt og ny tjenesteboligordning for rekruttering – høringssvar av 12.05.2015
KR 19.11/15 Notat til Kirkerådet om forståelsen av

- Orienteringssaker
- Rollen som saksordfører

KR 19.12/15 Foreløpig protokoll ekstraordinært SKR møte 2. juni 2015
KR 19.13/15 Muntlig orientering ved Dag Jostein Fjærvoll om prosessen med nominasjon av bispekandidater i Sør-Hålogaland

Forslag til vedtak

Kirkerådet tar sakene til orientering.

KR 19/15 Vedtak:

Kirkerådet tar sakene til orientering.

KR 20/15 Referatsaker

KR 20.1/15 Protokoll fra møte NFG 25.03.2015
KR 20.2/15 Referat fra SMM møte 25.03.2105
KR 20.3/15 Foreløpig protokoll fra ekstraordinært SKR-møte 2.juni 2015

Forslag til vedtak

Kirkerådet tar referatsakene til orientering.

KR 20/14 Vedtak:

Kirkerådet tar referatsakene til orientering

KR 21/15 Strategiplan for likestilling mellom kjønn i Den norske kirke 2015-2023

Sammendrag

Siden 1990 har Den norske kirke hatt egne planer for arbeidet med kvinnespørsmål/kjønn og likestilling. Sist gjeldende strategiplan gjaldt ut 2014. Kirkerådet får derfor nå en ny plan med vedlagt ressursstoff til behandling. Planen er en revidert utgave av foregående periodes plan. Hovedmålet videreføres, mens delmålene, med underpunkter for det nasjonale, regionale og lokale nivå, er noe endret. Det er denne målstrukturen Kirkerådet skal vedta. Ressursstoffet, som følger strategiplanen, er også revidert og supplert med nytt stoff. Innspill fra bispedømmene er innarbeidet. Blant annet er det internasjonale økumeniske perspektivet, temaet seksuelle minoriteter og kirkens ansvar som arbeidsgiver sterkere framme i det foreliggende forslaget. Strategiplanen med det vedlagte ressursstoffet er ment som en hjelp til å innarbeide likestilling mellom kjønn i alle deler av Den norske kirkes virksomhet. Målet er et bevisst forhold til likestilling og inspirasjon til refleksjon og handling.

Forslag til vedtak

1. Kirkerådet vedtar Strategiplan for likestilling mellom kjønn i Den norske kirke 2015-2023 med de endringene som framkom i møtet.
2. Strategiplanen følges opp systematisk i alle deler av sekretariatet for de sentralkirkelige råd. Tiltak konkretiseres og iverksettes som en integrert del av årsplanene og rapporteres i årsmeldingen.
3. Kirkerådet understreker at arbeid med likestilling er et ledelsesansvar og et tverrgående perspektiv som må ivaretas i alle deler av kirkelig virksomhet, og ber sekretariatet sørge for at arbeidet med likestilling mellom kjønn sikres nødvendige ressurser.
4. Strategiplanen evalueres halvveis i perioden. Dersom resultatet av evalueringen tilsier at det er behov for vesentlige endringer, ber Kirkerådet om at det fremlegges forslag til ny strategiplan i 2020.
5. Strategiplanen gjøres kjent for bispedømmerådene, fellestrådene og menighetsrådene og for andre aktuelle grupper med oppfordring til å ta et selvstendig ansvar for å analysere, konkretisere og iverksette et planmessig arbeid for likestilling mellom kjønn som en integrert del av virksomheten.

Følgende momenter fra rådets samtale innarbeides/synliggjøres i ressursstoffet til strategiplanen:

- Begrense kjønnspolariserende språk (jf planens bruk av mann/kvinnen – gutt/jente)
- Noen har uklart kjønnsidentitet
- Vis at det er ulikt syn i kirken på enkelte spørsmål

- Likestilling ingen selvfølge, kjempet frem

KR 21/15 Vedtak:

1. Kirkerådet vedtar Strategiplan for likestilling mellom kjønn i Den norske kirke 2015-2023 med de endringene som framkom i møtet.
2. Strategiplanen følges opp systematisk i alle deler av sekretariatet for de sentralkirkelige råd. Tiltak konkretiseres og iverksettes som en integrert del av årsplanene og rapporteres i årsmeldingen.
3. Kirkerådet understreker at arbeid med likestilling er et ledelsesansvar og et tverrgående perspektiv som må ivaretas i alle deler av kirkelig virksomhet, og ber sekretariatet sørge for at arbeidet med likestilling mellom kjønn sikres nødvendige ressurser.
4. Strategiplanen evalueres halvveis i perioden. Dersom resultatet av evalueringen tilsier at det er behov for vesentlige endringer, ber Kirkerådet om at det fremlegges forslag til ny strategiplan i 2020.
5. Strategiplanen gjøres kjent for bispedømmerådene, fellestrådene og menighetsrådene og for andre aktuelle grupper med oppfordring til å ta et selvstendig ansvar for å analysere, konkretisere og iverksette et planmessig arbeid for likestilling mellom kjønn som en integrert del av virksomheten.

Enstemmig vedtatt

KR 22/15 Forslag om endringer i helligdagsloven for å tillate søndagsåpne butikker - høring

Sammendrag

Kulturdepartementet har sendt på høring: Forslag om endringer i helligdagsloven for å tillate søndagsåpne butikker.

Høringen har to hovedspørsmål:

1. Endring av helligdagsloven
Kulturdepartementet foreslår i høringsnotatet å endre helligdagsloven, slik at det blir tillatt for butikker å ha åpent på vanlige søndager. Påbudet om stengte butikker foreslås opprettholdt for de særskilte helligdagene, for høytidsdagene 1. og 17. mai, og for høytidsaftenerne påske-, pinse-, og julaften fra kl. 16. Av praktiske grunner foreslås det å videreføre dagens unntaksregler for nærmere bestemte typer utsalgssteder på de dagene der butikkene ellers skal holde stengt.

2. Subsidiært reiser departementet forslag om at beslutningsmyndighet om søndagsåpne butikker legges til den enkelte kommune:
Gjennom en slik løsning vil de lokalt folkevalgte kunne ta stilling til om adgangen til søndagsåpent i kommunen skal utvides i forhold til dagens regulering, men det forutsettes at en eventuell kommunal reguleringsmyndighet ikke skal kunne medføre innstramming sammenlignet med dagens situasjon.
Kirkerådet svarer nei på begge spørsmål og avgir en begrunnet høring i tråd med de argumenter som er uttrykt i resolusjonene fra Kirkemøtet, Bispemøtet og Kirkerådet. Disse resolusjonene legges ved som vedlegg til høringen.

Forslag til vedtak

1. Kirkerådet vedtar den vedlagte høringsuttalelsen med de endringer som fremkom i møtet.
2. Tidligere vedtatte resolusjoner vedrørende søndagsåpne butikker avgitt av Bispemøtet, Kirkemøtet og Kirkerådet vedlegges høringsuttalelsen.

Egil Morland fremmet forslag om følgende tilføyelse i punkt 1. *Søndagens 1000-årige historie i Norge*, 2.punktum: Selv om det er samlingen om gudstjenesten som er kjernen i søndagsfejringen, har søndagen historisk gitt vern.....

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Videre ble det fremmet forslag om å stryke punkt 8. *Økonomiske perspektiver*. Forslaget falt mot 5 stemmer.

KR 22/15 Vedtak:

1. Kirkerådet vedtar den vedlagte høringsuttalelsen med de endringer som fremkom i møtet.
2. Tidligere vedtatte resolusjoner vedrørende søndagsåpne butikker avgitt av Bispemøtet, Kirkemøtet og Kirkerådet vedlegges høringsuttalelsen.

Enstemmig vedtatt

KR 23/15 Organisering av praktisk teologisk-utdanning – høring

Sammendrag

Kirkerådet gir i denne saken sin uttalelse til høringen om en fremtidig organisering av Det praktisk-teologiske seminar (PTS). Seminaret har vært en kirkelig institusjon som har utdannet prester siden 1834. PTS er i dag en virksomhet under Kulturdepartementet, lokalisert ved Det teologiske fakultet i Oslo og som gir praktisk-teologisk utdanning for prestestudenter. Kirkelig utdanningscenter Nord (KUN) er formelt underlagt PTS, har et

eget styre og tilbyr praktisk-kirkelig utdanning blant annet for prester, diakoner, kantorer og kateketer. Når det fra 2017 etableres et tydeligere skille mellom stat og kirke blir det et spørsmål om hvordan virksomheten ved PTS skal videreføres.

I sin høringsuttalelse støtter Kirkerådet forslagene fra Kulturdepartementet som går ut på at PTS omorganiseres slik at virksomheten overføres til Det teologiske fakultet ved Universitetet i Oslo. Kirkelig Utdanningscenter Nord, som i dag er underlagt PTS, skilles ut og overføres til rettssubjektet Den norske kirke.

Forslag til vedtak

Kirkerådet vedtar følgende høringsuttalelse som sitt svar til Kulturdepartementets høringsnotat om *Organisering av praktisk-teologisk utdanning – etter et tydelig skille mellom staten og Den norske kirke. [Opprinnelig forslag til høringsuttalelse vedlegges protokollen]*

Erling Birkedal fremmet følgende forslag:

Forslag til vedtak:

KR vedtar *forslag til høringsuttalelse med de endringer som ble gjort i Kirkerådets møte*, som sitt svar til .....

Endringsforslag i hørings svar:

Tillegg til Innledning:

Kirkerådet ser det som naturlig at kirken tar ansvar for praksiselementet i presteutdanningen, og finner løsninger på hvordan dette skal realiseres i samarbeid med de ulike utdanningsinstitusjonene.

Endring i andre og nytt fjerde avsnitt i Fremtidig Samarbeid mellom kirke og fakultet:

Første setning, andres avsnitt erstattes med følgende:

Kirkerådet har merket seg at det blitt vanlig at fakultetene har Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA). Kirkerådet mener at Den norske kirke må være en sentral samarbeidspart for de ulike fakultetene i slike råd. I et slikt samarbeid kan ...

Nytt fjerde avsnitt:

Et konkret samarbeid mellom kirken og fakultetene kan være praksiselementet i presteutdanningen og kirkelig utviklingsarbeid. Kirken har interesse av at fakultetenes tilrettelegging av praksisdelen i profesjonsutdanningen blir best mulig og relativt likt fakultetene imellom. Samtidig er det naturlig at kirken har ansvar for praksisveiledere i menigheter. Relevant utviklingsarbeid for menighetene er det også naturlig at kirken kan gjøre i tett samarbeid med fakultetene og kirkelige utdanningsinstitusjoner som har relevant kompetanse og ansvar for profesjonsutdanninger for kirken. (Se omtale av finansiering under Økonomiske-administrative konsekvenser).

Endringer i siste avsnitt i Forslag om overføring av KUN til rettssubjektet Dnk

Andre setning og ut avsnittet rettes til:

... Kirkerådet ser det som ønskelig at KUN fortsatt har en forholdsvis selvstendig rolle som kan være tjenlig for et samarbeid med UiT og andre studiepoenggivende studiesteder.

Endringer/ny tekst i Økonomisk-administrative konsekvenser:

En forutsetning for at KUN overføres til rettssubjektet Dnk må være at KUNs faglige portefølje videreføres minst på dagens nivå.

PTS har frem til dag ivaretatt en del av KUNs administrative funksjoner. Kirkerådet mener at KUN ved overdragelse til Dnk må tilføres tilstrekkelig økonomi til å ivareta de administrative støttefunksjoner på tilsvarende nivå som tidligere.

Nivået på økonomisk overføring til UiO/PTS bør være på et nivå som står i forhold til de oppgaver og studentantall som er forventet ved PTS, sett i relasjon til de ressurser som brukes til praktisk-teologisk utdanning ved de andre fakulteter som har denne utdanningen.

Frigjorte midler ved en kostnadseffektivisering ved overføring av PTS til UiO (jfr. siste del av høringsnotatet fra Kulturdepartementet) mener Kirkerådet bør stilles til disposisjon for Den norske kirke. Midlene kan kirken så bruke for å ivareta ansvar for praksiselementet i utdanningen (se omtale av dette ovenfor). Dette tenkes gjennomført i tett samarbeid med fakultetene.

Ivar Braut fremmet følgende endringsforslag:

Kirkerådet støtter ikke uten videre departementets forslag om at virksomheten ved KUN overføres til det nye rettssubjektet for Den norske kirke. Vi viser primært til andre løsninger for å videreføre KUNs verdifulle funksjon, for eksempel ved en organisatorisk tilknytning til Universitetet i Tromsø, eller til en av de andre akkrediterte utdanningsinstitusjonene.

Dersom KUN tilknyttes en utdanningsinstitusjon, vil en slik endring ikke ha økonomisk-administrative konsekvenser for Den norske kirke.

En forutsetning for at KUN overføres til rettssubjektet Den norske kirke må være at KUNs faglige portefølje videreføres minst på dagens nivå.

Egil Morland fremmet følgende forslag

Første avsnitt under overskriften *Fremtidig samarbeid mellom kirke og fakultet* forkortes til følgende: Dersom PTS gis en ny tilknytningsform (...) og utvikle de teologiske utdanningsinstitusjonenes rolle i relasjon til Den norske kirke. Resten av avsnittet utgår.

På bakgrunn av innkomne forslag utarbeidet Egil Morland, Erling Birkedal og Ivar Braut sammen med administrasjonen et nytt omforent forslag.

Tidligere innleverte forslag ble da trukket.

På bakgrunn av debatt i rådet ble det omforente forslaget vesentlig forkortet:

Kirkerådet støtter departementets forslag om at Praktisk kirkelig seminar (PTS) overføres til Universitetet i Oslo.

Kirkerådet støtter ikke uten videre departementets forslag om at virksomheten ved Kirkelig Utdanning Nord (KUN) overføres til det nye rettssubjektet for Den norske kirke. Kirkerådet viser primært til andre løsninger for å videreføre KUNs verdifulle funksjon, for eksempel ved en organisatorisk tilknytning til Universitetet i Tromsø eller til en av de andre akkrediterte utdanningsinstitusjonene.

Enstemmig vedtatt

Kristin Gunleiksrud Raaum fremmet følgende tilleggsforslag: KUN bør styrkes med ytterligere en faglig stilling for å kunne styrke det tverrfaglige miljøet og for å drive kirkelig utviklingsarbeid.
Forslaget falt mot 5 stemmer.

KR 23/15 Vedtak:

Kirkerådet støtter departementets forslag om at Praktisk kirkelig seminar (PTS) overføres til Universitetet i Oslo.

Kirkerådet støtter ikke uten videre departementets forslag om at virksomheten ved Kirkelig Utdanning Nord (KUN) overføres til det nye rettssubjektet for Den norske kirke. Kirkerådet viser primært til andre løsninger for å videreføre KUNs verdifulle funksjon, for eksempel ved en organisatorisk tilknytning til Universitetet i Tromsø eller til en av de andre akkrediterte utdanningsinstitusjonene.

Enstemmig vedtatt

KR 24/15 Finansiering av Kirkelig ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep - Tilskudd fra OVF i fremtiden

Sammendrag

Kirkelig ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep ble stiftet i 1996, med bakgrunn i vedtak i Kirkerådet, og er det eneste nasjonale og spesialiserte ressurs- og kompetansesenter for kirken i Norge.

Senteret ble de første årene i hovedsak finansiert gjennom tilskudd fra Kirkerådet, Stiftelsen Diakonissehuset Lovisenberg og Norges KFUK-KFUM.

Kirkerådets støtte til senteret har vært finansiert med tilskuddsmidler fra Opplysningsvesenets fond.

Tilskuddsmidlene fra Opplysningsvesenets fond skal gå til prosjekter med begrenset varighet og ikke til drift. Derfor har det vært problematisert at tildelingen av tilskuddsmidler fra OVF til stiftelsen har vart i så mange år.

Dette skjedde også ved behandlingen av tilskuddet for 2015, og resulterte i et eget vedtakspunkt i sak 63/14.

Vedtaket pkt. 3 lød:

«Kirkerådet ber om å få seg forelagt en sak om finansiering av Kirkelig ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep».

Formålet med denne saken er å gi Kirkerådet en innføring i økonomien til Kirkelig ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep, slik at Kirkerådet er bedre orientert om den økonomiske situasjonen når størrelsen for tilskuddet for 2016 skal drøftes.

Forslag til vedtak

1. Kirkerådet anbefaler at støtten til Kirkelig ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep fra OVF for 2016 opprettholdes med kr 650 000.
2. Kirkerådet vil anbefale at Kirkerådets og bispedømmerådernes tilskudd fra 2017 dekkes av de økte rammene over statsbudsjettet slik at det ikke lenger bevilges driftsstøtte fra Opplysningsvesenets fond.

Kristin Gunleiksrud Raaum fremmet følgende endringsforslag til begynnelsen av vedtakets punkt 2: Kirkerådet legger behovet for forutsigbarhet til grunn og anbefaler .... Administrasjonen trakk sitt forslag til fordel for Gunleiksrud Raaums forslag.

KR 24/15 Vedtak:

1. Kirkerådet legger behovet for forutsigbarhet til grunn og anbefaler at støtten til Kirkelig ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep fra OVF for 2016 opprettholdes med kr 650 000.
2. Kirkerådet vil anbefale at Kirkerådets og bispedømmerådernes tilskudd fra 2017 dekkes av de økte rammene over statsbudsjettet slik at det ikke lenger bevilges driftsstøtte fra Opplysningsvesenets fond.

Enstemmig vedtatt

KR 25/15 Kateketens og diakonens gudstjenestelige funksjoner

Sammendrag

I løpet av de siste årene har både diakontjenesten og undervisningstjenesten blitt utredet når det gjelder tjenesteforståelse, vigsling og liturgisk bekledning, jfr. sakene KM 09/11, 08/13 og 07/15.

Både sak KM 09/11 «Diakontjenesten i kirkens tjenestemønster» og sak KM 07/15 «Undervisningstjenesten i Den norske kirke» har merknader og vedtakspunkt som forutsetter at retningslinjene for kateketens og diakonens gudstjenestelige funksjoner blir revidert.

Gjeldende retningslinjer for kateketens og diakonens gudstjenestelige funksjoner ble vedtatt før innføringen av gudstjenestereformen, og korresponderer ikke lenger med den terminologi som nå brukes om samarbeid, ansvarsforhold og medarbeidere i gudstjenesten.

Med bakgrunn i utredningene, høring og konsultasjoner i forarbeidene til sakene KM 09/11 og KM 07/15, Bispemøtets uttalelser og Kirkemøtets merknader og vedtak, legges nå forslag om oppdaterte retningslinjer for kateketens og diakonens gudstjenestelige funksjoner fram for Kirkerådet.

Forslag til vedtak

Kirkerådet oversender forslaget til reviderte retningslinjer for kateketens og diakonens gudstjenestelige funksjoner til Bispemøtet for uttalelse med sikte på endelig vedtak i Kirkerådet i desember 2015.

1. Felles innledende bestemmelser

1.1

Utgangspunktet for kateketens gudstjenestelige funksjoner er det undervisningsoppdrag kateketen er vigslet til ifølge gjeldende vigslingsordning og tjenesteordning.

Utgangspunktet for diakonens gudstjenestelige funksjoner er den diakonale tjeneste diakonen er vigslet til ifølge gjeldende vigslingsordning og tjenesteordning.

1.2

Kateketen og diakonen tar del i planlegging og forberedelsen av gudstjenester og kirkelige handlinger i samarbeid med øvrige ansatte og ulønnede medarbeidere som er involvert i gudstjenestearbeidet.

Kateketens og diakonens deltakelse og medvirkning ved gudstjenester og kirkelige handlinger skjer under ledelse av soknepresten eller forrettende prest, jf. tjenesteordningens § 7.

1.3

Omfanget av kateketens og diakonens tjeneste knyttet til gudstjenester og kirkelige handlinger skal forankres i menighetens lokale grunnordning og medarbeiderens stillingsbeskrivelse, jf. tjenesteordningens § 3, tredje ledd.

1.4

Ved utøvelsen av gudstjenestelige funksjoner bærer kateket og diakon liturgisk drakt. Liturgisk drakt for vigslet diakon og kateket er alba med skråstilt stola.

2. Kateketen

2.1 Forberedelse til og medvirkning ved hovedgudstjenesten og andre gudstjenester

2.1.1 Forkynnelse

Kateketen kan medvirke som predikant ved gudstjenester der undervisningsoppdraget på en særlig måte står i fokus.

2.1.2 Menighetens forbønn

Kateketen bør regelmessig ta del i forberedelsen av lokalt utformede bønner under menighetens forbønn med særlig ansvar for å bringe fram bønneemner med tilknytning til menighetens undervisningsoppdrag.

Kateketen kan lede forbønnen eller legge til rette for andre medliturger som forbønnsledere.

2.1.3 Planlegge og forrette

Kateketen bør gis ansvar for å planlegge og være liturg eller medliturg ved gudstjenester med særlig tilknytning til menighetens undervisning for alle aldersgrupper:

- Gudstjenester i tilknytning til menighetens trosopplæring.
- Gudstjenester knyttet til ulike arrangement for barn og ungdom.
- Gudstjenester med særlig tilknytning til voksenundervisning.
- Skole- og barnehagegudstjenester.

2.1.4 Konfirmasjonstidens gudstjenester

Kateketen skal delta i planlegging og gjennomføring av konfirmasjonstidens gudstjenester for de konfirmantene som kateketen har et særlig ansvar for.

- Dette gjelder gudstjeneste med presentasjon av konfirmanter, konfirmasjonsgudstjeneste med forbønn for den enkelte og øvrige gudstjenester som inngår i konfirmasjonstiden.
- Kateket og prest samarbeider og fordeler ansvar, liturgiske og forkynnende oppgaver mellom seg.
- I særlige tilfeller forretter kateketen konfirmasjonsgudstjenesten som hovedliturg.

2.1.5 Sakramentene

I kraft av sin vigsling er kateketen godkjent som nattverdmedhjelper og kan delta ved utdelingen av nattverden.

I særskilte tilfeller kan kateketen gis fullmakt til å forvalte sakramentene innen rammen av menighetens undervisningstjeneste, jf. tjenesteordning for biskop § 10.

3. Diakonen

3.1 Forberedelse til og medvirkning ved hovedgudstjenesten og andre gudstjenester

3.1.1 Generelt

Diakonen har et særlig ansvar for å se til at det er lagt til rette for fellesskap og deltakelse for alle i gudstjenesten.

3.1.2 Forkynnelse

Diakonen har et særlig ansvar for at det diakonale aspekt kommer fram i forkynnelsen. Diakonen kan medvirke som predikant ved gudstjenester der det diakonale oppdraget på en særlig måte står i fokus.

3.1.3 Menighetens forbønn

Diakonen bør regelmessig ta del i forberedelsen av lokalt utformede bønner under menighetens forbønn med særlig ansvar for å bringe fram diakonale bønneemner. Diakonen kan lede forbønnen eller legge til rette for medliturger som forbønnsledere.

3.1.4 Delta i planlegging og gjennomføring

Diakonen bør delta i planlegging og gjennomføring av gudstjenester med særlig tilknytning til menighetens diakonale oppdrag. Diakonen bør delta i planlegging og gjennomføring av særskilte forbønns-gudstjenester i menigheten.

3.1.5 Nattverd

I kraft av sin vigsling er diakonen godkjent som nattverdmedhjelper og kan delta ved utdelingen av nattverden.

I særskilte tilfeller kan diakonen gis fullmakt til å forvalte nattverd innen rammen av menighetens diakonale oppdrag, jf. tjenesteordning for biskop § 10.

3.2 Kirkelige handlinger

3.2.1 Soknebud

Diakonen kan gå i soknebud. Diakonen benytter forordnet nattverdliturgi for slik anledning.

3.2.2 Båreandakt og urnenedsettelse

Diakonen kan gjøre tjeneste ved båreandakt og urnenedsettelse.

3.2.3 Gravferd

Diakonen kan forrette gravferd etter avtale mellom diakonen, soknepresten og biskopen.

4. Mindre endringer

Kirkemøtet gir Kirkerådet myndighet til å foreta mindre endringer i disse bestemmelsene.

Erling Birkedal fremmet følgende forslag:

Forslag til vedtak:

Kirkerådet oversender forslag til reviderte retningslinjer kateketens og diakonens gudstjenestelige funksjoner, *med de endringer som ble foretatt i møtet*, til Bispemøtet for uttalelse med sikte på *ny behandling* i Kirkerådet i desember 2015.

Forslag til endringer av retningslinjene:

2.1.5

I særskilte tilfeller kan kateketen forvalter sakramentene innen rammen av menighetens undervisningstjeneste.

og tilsvarende 3.1.5 for diakon

I særskilte tilfeller kan diakonen forvalter nattverden innen rammen av menighetens diakonale oppdrag.

2.2 Kirkelige handlinger (Ny, og tilsvarende formulering som 3.2.3 for diakonen):

Kateketen kan utføre kirkelig handling etter avtale mellom kateketen, soknepresten og biskopen.

Votering: Forslag til ny ingress ble vedtatt med 11 stemmer.

Ny tekst 2.1.5 og 3.1.5 ble vedtatt med 11 stemmer.

Ny tekst 2.2 falt mot 7 stemmer.

KR 25/15 Vedtak:

Kirkerådet oversender forslag til reviderte retningslinjer kateketens og diakonens gudstjenestelige funksjoner, *med de endringer som ble foretatt i møtet*, til Bispemøtet for uttalelse med sikte på *ny behandling* i Kirkerådet i desember 2015.

1. Felles innledende bestemmelser

1.1

Utgangspunktet for kateketens gudstjenestelige funksjoner er det undervisningsoppdrag kateketen er vigslet til ifølge gjeldende vigslingsordning og tjenesteordning.

Utgangspunktet for diakonens gudstjenestelige funksjoner er den diakonale tjeneste diakonen er vigslet til ifølge gjeldende vigslingsordning og tjenesteordning.

1.2

Kateketen og diakonen tar del i planlegging og forberedelsen av gudstjenester og kirkelige handlinger i samarbeid med øvrige ansatte og ulønnede medarbeidere som er involvert i gudstjenestearbeidet.

Kateketens og diakonens deltakelse og medvirkning ved gudstjenester og kirkelige handlinger skjer under ledelse av soknepresten eller forrettende prest, jf. tjenesteordningens § 7.

1.3

Omfanget av kateketens og diakonens tjeneste knyttet til gudstjenester og kirkelige handlinger skal forankres i menighetens lokale grunnordning og medarbeiderens stillingsbeskrivelse, jf. tjenesteordningens § 3, tredje ledd.

1.4

Ved utøvelsen av gudstjenestelige funksjoner bærer kateket og diakon liturgisk drakt. Liturgisk drakt for vigslet diakon og kateket er alba med skråstilt stola.

2. Kateketen

2.1 Forberedelse til og medvirkning ved hovedgudstjenesten og andre gudstjenester

2.1.1 Forkynnelse

Kateketen kan medvirke som predikant ved gudstjenester der undervisningsoppdraget på en særlig måte står i fokus.

2.1.2 Menighetens forbønn

Kateketen bør regelmessig ta del i forberedelsen av lokalt utformede bønner under menighetens forbønn med særlig ansvar for å bringe fram bønneemner med tilknytning til menighetens undervisningsoppdrag. Kateketen kan lede forbønnen eller legge til rette for andre medliturger som forbønnsledere.

2.1.3 Planlegge og forrette

Kateketen bør gis ansvar for å planlegge og være liturg eller medliturg ved gudstjenester med særlig tilknytning til menighetens undervisning for alle aldersgrupper:

- Gudstjenester i tilknytning til menighetens trosopplæring.
- Gudstjenester knyttet til ulike arrangement for barn og ungdom.
- Gudstjenester med særlig tilknytning til voksenundervisning.
- Skole- og barnehagegudstjenester.

2.1.4 Konfirmasjonstidens gudstjenester

Kateketen skal delta i planlegging og gjennomføring av konfirmasjonstidens gudstjenester for de konfirmantene som kateketen har et særlig ansvar for.

- Dette gjelder gudstjeneste med presentasjon av konfirmanter, konfirmasjonsgudstjeneste med forbønn for den enkelte og øvrige gudstjenester som inngår i konfirmasjonstiden.
- Kateket og prest samarbeider og fordeler ansvar, liturgiske og forkynnende oppgaver mellom seg.
- I særlige tilfeller forretter kateketen konfirmasjonsgudstjenesten som hovedliturg.

2.1.5 Sakramentene

I kraft av sin vigsling er kateketen godkjent som nattverdmedhjelper og kan delta ved utdelingen av nattverden.

I særskilte tilfeller kan kateketen forvalte sakramentene innen rammen av menighetens undervisningstjeneste.

3. Diakonen

3.1 Forberedelse til og medvirkning ved hovedgudstjenesten og andre gudstjenester

3.1.1 Generelt

Diakonen har et særlig ansvar for å se til at det er lagt til rette for fellesskap og deltakelse for alle i gudstjenesten.

3.1.2 Forkynnelse

Diakonen har et særlig ansvar for at det diakonale aspekt kommer fram i forkynnelsen. Diakonen kan medvirke som predikant ved gudstjenester der det diakonale oppdraget på en særlig måte står i fokus.

3.1.3 Menighetens forbønn

Diakonen bør regelmessig ta del i forberedelsen av lokalt utformede bønner under menighetens forbønn med særlig ansvar for å bringe fram diakonale bønneemner. Diakonen kan lede forbønnen eller legge til rette for medliturger som forbønnsledere.

3.1.4 Delta i planlegging og gjennomføring

Diakonen bør delta i planlegging og gjennomføring av gudstjenester med særlig tilknytning til menighetens diakonale oppdrag.

Diakonen bør delta i planlegging og gjennomføring av særskilte forbønns-gudstjenester i menigheten.

3.1.5 Nattverd

I kraft av sin vigsling er diakonen godkjent som nattverdmedhjelper og kan delta ved utdelingen av nattverden.

I særskilte tilfeller kan diakonen forvalte nattverd innen rammen av menighetens diakonale oppdrag.

3.2 Kirkelige handlinger

3.2.1 Soknebud

Diakonen kan gå i soknebud. Diakonen benytter forordnet nattverdliturgi for slik anledning.

3.2.2 Båreandakt og urnenedsettelse

Diakonen kan gjøre tjeneste ved båreandakt og urnenedsettelse.

3.2.3 Gravferd

Diakonen kan forrette gravferd etter avtale mellom diakonen, soknepresten og biskopen.

4. Mindre endringer

Kirkemøtet gir Kirkerådet myndighet til å foreta mindre endringer i disse bestemmelsene.

Vedtatt mot 4 stemmer.

KR 26/15 Endringer i regler for valg av Kirkeråd og tilhørende endringer i Kirkemøtets forretningsorden

Sammendrag

Departementets foreslåtte endringer i kirkeloven § 25 innebærer at Kirkerådet tydeliggjøres som Kirkemøtets utøvende organ og får et lovfestet ansvar for rettssubjektet Den norske kirke sin økonomi. Forslaget innebærer videre at lovbestemmelsene om Kirkerådets sammensetning og valg forenkles, slik at Kirkemøtet står fritt til selv å kunne bestemme hvor mange medlemmer som skal velges. Det åpnes også opp for at Kirkemøtet kan fastsette regler som innebærer at Kirkerådet kan ansvarliggjøres overfor Kirkemøtet som en form for styre som kan skiftes ut i funksjonstiden.

Ettersom Kirkerådet som velges på Kirkemøtet 2016 vil velges etter gjeldende regler, foreslås det i denne saken at det kun gjøres de endringer i *Regler for valg av Kirkeråd* og i *Kirkemøtets forretningsorden* som er nødvendige for at Kirkerådet kan ansvarliggjøres overfor Kirkemøtet som en form for styre som kan skiftes ut i funksjonstiden. Det

foreslås at saken sendes på høring til bispedømmerådene, før Kirkerådet får saken tilbake med tanke på å fremme den for Kirkemøtet 2016.

Forslag til vedtak

1. Kirkerådet sender dokumentet på høring, med de endringer som fremkom i møtet.
2. Kirkerådet ber om å få tilbake en sak om *Endringer i regler for valg av Kirkeråd og tilhørende endringer i Kirkemøtets forretningsorden* med tanke på at denne kan fremmes for Kirkemøtet 2016.

Vedtak KR 26/15

1. Kirkerådet sender dokumentet på høring, med de endringer som fremkom i møtet.
2. Kirkerådet ber om å få tilbake en sak om *Endringer i regler for valg av Kirkeråd og tilhørende endringer i Kirkemøtets forretningsorden* med tanke på at denne kan fremmes for Kirkemøtet 2016.

Enstemmig vedtatt

KR 27/15 Høring om etableringen av et nytt kontrollorgan for Kirkemøtet

Sammendrag

Som ledd i forberedelsen til forvaltningsreformen utredes behovet for og de nærmere rammer for et eget kontrollutvalg som på Kirkemøtets vegne kan kontrollere at Kirkerådet ivaretar de omfattende funksjoner innen økonomiforvaltningen som av Kulturdepartementet er foreslått lagt til Kirkerådet.

Kirkerådet foreslår et slikt kontrollutvalg opprettet og at det samtidig overtar de oppgaver dagens protokollkomité har hatt mellom Kirkemøtene. Kontrollutvalget foreslås gitt et vidt mandat til å føre kontroll med Kirkerådets arbeid – herunder å se til at Kirkerådet har betryggende revisjonsordninger.

De overordnede spørsmål saken reiser, sendes på høring – hvorpå Kirkerådet utarbeider utkast til mer utfyllende bestemmelser før oversending av saken til Kirkemøtet 2016.

Forslag til vedtak

1. Kirkerådet ber direktøren ferdigstille utkastet til *høringsnotat om etableringen av et nytt kontrollorgan for Kirkemøtet* med de endringer som fremkom i møtet.
2. Saken sendes på høring til bispedømmerådene.
3. Kirkerådet får saken tilbake til sitt møte i desember i år med ferdig utkast til bestemmelser for kontrollorganet, med henblikk på ferdigstilling for oversending til Kirkemøtet i 2016.

Vedtak KR 27/15

1. Kirkerådet ber direktøren ferdigstille utkastet til *høringsnotat om etableringen av et nytt kontrollorgan for Kirkemøtet*.
2. Saken sendes på høring til bispedømmerådene.
3. Kirkerådet får saken tilbake til sitt møte i desember i år med ferdig utkast til bestemmelser for kontrollorganet, med henblikk på ferdigstilling for oversending til Kirkemøtet i 2016.

Enstemmig vedtatt

KR 28/15 Retningslinjer for prostiråd og prostimøter

Sammendrag

Kulturdepartementet har foreslått å oppheve § 22 om prostiråd og prostimøter, med henvisning til at det ikke er nødvendig med lovhjemmel for å etablere et forum for behandling av saker som er felles for prostiet. Kirkemøtet vil selv stå fritt til å fatte bestemmelser om å videreføre ordningen med frivillige prostiråd og prostimøter. Det legges derfor opp til at Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å vedta *Retningslinjer for prostiråd og prostimøter*, slik at ordningen med frivillige prostiråd og prostimøter kan videreføres fra 2017.

Forslag til vedtak

Under forutsetning av at Stortinget vedtar de foreslåtte endringene i kirkeloven § 22, anbefaler Kirkerådet at Kirkemøtet fatter følgende vedtak:

Retningslinjer for prostiråd og prostimøter

§ 1. Etter bestemmelse i et flertall av menighetsrådene i prostiet kan det dannes et prostiråd til behandling av saker felles for prostiet. Prostirådet kan avholde kirkelige møter for prostiet (prostimøter). Prostiråd og prostimøte kan ikke treffe avgjørelse som er bindende for de enkelte menighetsråd eller andre organer.

§ 2. Prosten skal i løpet av første året i menighetsrådets valgperiode be menighetsrådene i prostiet uttale seg om de ønsker å etablere/videreføre ordningen med prostiråd.

§ 3. Dersom et flertall av menighetsrådene ønsker det, innkaller prosten samtlige menighetsråd til et fellesmøte.

§ 4. På dette fellesmøtet velges et prostiråd med det antall medlemmer som møtet bestemmer. Rådet skal bestå av leke menighetsrådsmedlemmer, prest(er) og lek(e) kirkelig tilsatt(e) foruten prosten. Leke menighetsrådsmedlemmer skal utgjøre flertallet.

Valget foregår skriftlig.

§ 5. Fellesmøtet fastsetter *i egne statutter* nærmere regler for valg av og virksomhetsregler for prostirådet.

§ 6. Prostirådets regler (statuttene) oversendes de kirkelige fellestråd i prostiet, bispedømmerådet og Kirkerådet til orientering.

§ 7. *Retningslinjene trer i kraft fra 1. januar 2017. Fra samme tid oppheves Regler for valg av prostiråd og formene for dets virksomhet.*

§ 8. Kirkemøtet gir Kirkerådet fullmakt til å foreta mindre endringer i retningslinjene.

Vedtak KR 28/15:

Likelydende med forslaget.

Enstemmig vedtatt

KR 29/30 Kvalitet på dåpsregistrering i medlemsregisteret

Kirkerådet drøftet saken, og på bakgrunn av samtalen ble nedenstående vedtak formulert.

KR 29/30 Vedtak

1. Kirkerådet har drøftet saken Kvalitet på dåpsregistrering i medlemsregisteret og ser med alvor på at registreringen av dåp ikke er tilfredsstillende.

2. Kirkerådet vil understreke at ansvarlige for kirkebokføring må påse at de kirkelige handlinger blir registrert i henhold til Kirkerådets vegledning.

3. Kirkerådet ber om å bli holdt orientert om bruken av medlemsregisteret.

Enstemmig vedtatt

KR 30/15 Rapport for bruk av midler fra OVF 2014

Sammendrag

Tildeling av midler fra Opplysningsvesenets fond til kirkelige formål ble behandlet på Kirkerådets møte i Oslo 5.-6. desember 2014, sak KR 64/13.

Tilskuddet fra Opplysningsvesenets fond til felleskirkelige tiltak var på 25,5 mill kr, hvorav Kirkerådet fikk disponere 23,5 mill. kr og departementet 2,0 mill kr. Tilskuddet har ikke vært regulert de siste år.

Tildelingen fra Opplysningsvesenets fond består av tre hoveddeler:
Fellestiltak for Den norske kirke, Kirkemøtets andel og bispedømmerådernes andel.

Denne rapporten viser hvordan bevilgningen fra 2014 er brukt. Rapportene fra bispedømmerådene er samlet i et eget vedlegg.

Det er de retningslinjer for disponering av tilskudd som Kirkemøtet vedtok i 2012 som ligger til grunn for disponeringen av tilskuddsmidlene. Alle henvisninger viser til dette regelverket.

Forslag til vedtak

Kirkerådet tar rapporten til orientering

KR 30/15 Vedtak:

Kirkerådet tar rapporten til orientering

Enstemmig vedtatt